

*Gönderilme Tarihi (Received): 14/07/2020, Kabul Tarihi (Accepted): 28/09/2020,
Araştırma Makalesi (Research Article)*

BANKACILIK SEKTÖRÜNDE PERFORMANS ANALİZİ: ENTROPI VE WASPAS YÖNTEMİ UYGULAMASI

Süleyman Serdar KARACA¹
Necati ALTEMUR²
Mustafa ÇEVİK³

Özet

Finansal sistemin en önemli aracı kurumu olan bankacılık sektörünün performans ve kârlılığının belirlenmesi, son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmelerle birlikte daha önemli hale gelmiştir. Performans değerlendirmesiyle bankalar, rekabet avantajına sahip olabilmek için gereken durum değerlendirmesini yapıp katlanabilecekleri risk düzeyine göre potansiyellerini kullanabilirler. Bu çalışmada ise BDDK tarafından belirlenen kriterlere göre ölçek bazında grup haline getirilen mevduat bankaları, Entropi ve WASPAS yöntemleri ile finansal performans analizine tabi tutulmuştur. Çalışmanın özgün ve objektif olması amacıyla TBB'nin bankalar için yayınladığı 65 finansal oranın tamamı analizde kullanılmıştır. Nihai olarak Entropi yöntemi ile ağırlıkları belirlenen kriterler aracılığıyla bankalar kendi gruplarına göre ve toplu olarak WASPAS yöntemi ile sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Banka Performansı, Entropi Yöntemi, WASPAS Yöntemi, Çok Kriterli Karar Verme Yöntemi

PERFORMANCE ANALYSIS IN BANKING SECTOR: ENTROPY AND WASPAS METHOD APPLICATION

Abstract

The determination of the performance and profitability of the banking sector, which is the most important intermediary institution of the financial system, has become more important with the economic developments experienced in recent years. With the performance assessment, banks can make the necessary situation assessment to have a competitive advantage and use their potential according to the level of risk they can endure. In this study, deposit banks which were grouped according to criteria determined by BRSA were subjected to financial performance analysis with Entropy

¹Prof.Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Muhasebe ve Finans Yönetimi Bölümü, suleymanserdar.karaca@ozal.edu.tr, ORCID ID:0000-0002-5424-5359.

²Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi, Şebinkarahisar SBMYO, Bankacılık ve Finans Bölümü, necati.altemur@giresun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-5325-1167.

³ Doktora Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, m.emrecevik@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-8735-5773.

and WASPAS methods. In order to be original and objective, all 65 financial ratios published by TBB for banks were used in the analysis. Ultimately through the criteria determined by the Entropy method, the banks were ranked according to their groups and collectively by the WASPAS method.

Key Words: Bank Performance, Entropy Method, WASPAS Method, Multi-Criterion Decision Making Method

Giriş

Bankacılık sektörü, tasarruf fazlası olan kesimden aldığı fonları tasarruf açığı olan kesime aktararak ekonomideki en önemli finansal aracı işlevlerini yerine getirmektedir. Bu işlev itibariyle finansal sistemde en önemli kurum özelliğinde olan bankalar, tasarrufları yöneten kurum özelliği ile de finansal gelişmenin merkezinde yer almaktadır. Bankalar, ekonomik büyümede oynadıkları önemli rol sayesinde dönüşüm geçirerek ve kritik ödeme sistemlerini destekleyerek herhangi bir finansal sistemde birinci sırada yer almaktadır (Sonaje ve Nerlekar, 2017: 17). Bir ülkenin finansal sisteminin, finansal kurumların başında yer alan bankaların zaman içinde gösterdikleri başarısızlıkları yönetebilmesi gerekmektedir. Zayıf banka yönetiminden kaynaklanan sorunlar, ülkenin tüm finansal sistemini tehdit etmektedir. Bu nedenle banka performans değerlemesi, denetleyici ve düzenleyici kurumlar ve banka yönetimi için olduğu kadar müşterilerin finansal kurumların istikrarı ve sürdürülebilirliği hakkındaki beklentilerini ve şüphelerini karşılayıp gidermesi bakımından da önem taşımaktadır. Geleneksel olarak banka performans değerlendirmesi, finansal oran analizine dayanmaktadır (Aliakbarzadeh ve Tabriz, 2014: 199-200). Bununla birlikte günümüz dünyasında banka performans değerlendirmesinde sadece mali oranlardan edinilen bilgilerin kullanılması yetersiz kalmaktadır. Performans analizi nitel ve nicel verilerin beraber kullanılmasıyla gerçekleştirilmektedir. Kişisel değerlendirmelerin yapıldığı bu analiz süreci, karar aşamasında yüz yüze gelinecek güçlükleri de beraberinde

getirmektedir. Birbiriyle etkileşim halinde olan çok sayıda kriterin ya da birbiriyle çelişen seçeneklerin olması, analisti çok kriterli karar verme yöntemlerini kullanmaya teşvik etmektedir (Çalışkan ve Eren, 2016: 87).

Zavadskas vd.'nin (2012) geliştirdiği WASPAS (Weighted Aggregated Sum Product Assessment) yöntemi, çok kriterli karar verme yöntemleri arasında yer almaktadır. WASPAS yöntemi son yıllarda karar verme ve alternatifleri sıralama amacıyla yoğun şekilde kullanılmaktadır. Özü itibariyle sıralama yapmaya imkân veren WASPAS yönteminin, yazın incelemesi sonucunda daha çok otomasyona dayalı üretim sürecinde, tedarikçi, ekipman ve personel seçiminde çeşitli alternatifleri değerlendirmek için kullanıldığı görülmektedir.

Bu çalışmanın Entropi ve WASPAS yöntemlerinin bankacılık sektöründe sıralama için birlikte kullanıldığı diğer çalışmalara göre farkı, bankacılık sektörü için önerilen kriterlerin tamamının kullanılması ve değerlendirme döneminin uzun tutulmasıdır. Çalışmanın bu özelliği itibariyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmada Türk bankacılık sektöründe yer alan mevduat bankalarının finansal performansları 2008-2017 yıllarındaki finansal oranlardan elde edilen veriler ışığında, belirli kriterler dâhilinde Entropi ve WASPAS yöntemleri ile araştırılmıştır. Bankaların 2008-2017 yılları arasındaki finansal performansları belirlenmiş ve sonuç kısmında değerlendirilmiştir. Çalışmada hiyerarşik bir yapıda ifade edilen TBB sitesinden elde edilen finansal oranların (kriterlerin) bir önceliğe sahip olması açısından Entropi yöntemi ile ağırlıklandırması yapılmış ve WASPAS yöntemi ile performanslarına göre bankaların sıralaması yapılmıştır. WASPAS yöntemine göre sınıflandırma ise bankaların yer aldığı grup bazında ve toplu olarak yapılmıştır. Grup bazında ölçeklendirme ise BBDK'nın aktif büyüklüğüne göre büyük, orta, küçük ve mikro ölçekli bankalar grup isimleri ile yapılmış, büyük ve orta ölçekli gruplarda yer alan 11 banka

performanslarına göre sıralanmıştır. WASPAS Yönteminin kullanıldığı finans yazınında yer alan diğer çalışmalara göre bu çalışmanın özgünlüğü ve uygulamasının objektifliği için Türkiye Bankalar Birliği'nin bankalar için yayınladığı 65 finansal oranın tamamı kullanılmıştır. Çalışmada yazın incelemesinin ardından, yöntem başlığı altında kullanılan yöntemlerin kısa açıklaması ile birlikte teorik altyapısına yer verilmiştir. Uygulama başlığı altında ise seçilen kriterlere göre çalışmaya konu olan alternatif durumundaki bankalar sıralamaya tabi tutulmuştur. Sonuç başlığı altında uygulama aşamasında çıkan sonuçlar tartışılmıştır.

1. Kuramsal Çerçeve

Yazın incelemesi sonucunda çalışmamızla yakından ilgili görülen araştırmalar bu kısımda özetlenmiştir. **Akçakanat vd., (2017)** 2016 yılı ilk dokuz aylık verileri ile bankaları aktif büyüklüğüne göre “büyük”, “orta” ve “küçük” olarak üç grupta, (toplamda 26) Entropi ve WASPAS yöntemleri ile incelemişlerdir. Çalışmada bankaların performansları için referans alınan kriterler; toplam aktifler, toplam Özkaynaklar, toplam krediler, toplam mevduat, şube sayısı ve personel sayısıdır. Araştırma sonucunda üç grupta ilk sırada yer alan bankanın şube sayısına göre diğer bankalardan daha iyi durumda olduğu belirlenmiştir. Türkiye’de faaliyet gösteren üç kamu sermayeli bankanın 2012-2016 dönemini Entropi ve WASPAS yöntemleri ile inceleyen **Ural vd., (2017)**, Entropi yöntemi yardımıyla fayda-maliyet yapılarını dikkate alarak ilk önce karar matrisini normalize hale getirmişlerdir. WASPAS yöntemine göre yapılan sıralamada ise 2012-2013 yıllarında Vakıfbank ilk sırada yer alırken, 2013-2014 ve 2015 yıllarında Ziraat Bankası ilk sırada yer almıştır. **Ünal (2019)** Türk bankacılık sektöründe en büyük sermayeye sahip 4 özel mevduat bankasının (Akbank, Yapı Kredi, İşbank, TEB) 2014 – 2018 dönemini SD ve WASPAS yöntemleri ile incelemiştir. Çalışma sonucunda 2014 ve 2016 yılları için aktif karlılık, 2015 yılı için

sermaye yeterlilik oranı, 2017 yılı için ortalama özkaynak karlılığı ve 2018 yılı için ise donuk alacaklar en önemli performans kriteri olarak belirlenmiştir. WASPAS yöntemi sıralama sonucunda ise Akbank tüm yıllar için birinci sırada yer alan banka olmuştur. 2010 – 2017 döneminde Türkiye’de faaliyet gösteren 3 katılım bankasını inceleyen **Gezen (2019)**, 5 adet finansal büyüklüğün yanı sıra şube sayısı ve çalışan sayısı gibi finansal olmayan kriterleri Entropi yöntemi ile ağırlıklandırmıştır. Daha sonra çalışmaya konu olan bankaları her yıl için WASPAS yöntemi ile sıralamıştır. Rençber ve Avcı (2018) hisseleri Borsa İstanbul’da işlem gören 13 ticari bankayı (mevduat-katılım) 2012 – 2017 dönemi için WASPAS yöntemi ile incelemişlerdir. Kriter olarak sermaye yeterlilik oranlarının kullanıldığı çalışmada bankaların sermaye yeterlilik skorları ile pay senetlerinin getirileri arasındaki ilişki Spearman korelasyon analizi ile incelenmiştir. Korelasyon analizi sonucunda sadece 2013 yılında sermaye yeterlik düzeyi ile pay senedi getirileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Yazın incelemesinin bu kısmında Entropi ve WASPAS yöntemlerinin kullanıldığı bazı çalışmalara yer verilmiştir. Entropi’nin kavram ve ilkeleri ile portföy seçimi, varlık fiyatlandırması gibi finans alanındaki uygulamalarını araştıran Zhou vd., (2013), Entropi’nin etkilerini gözden geçirip, geleneksel ve modern yöntemlerle karşılaştırılmıştır. Araştırmacılara göre aslen Termodinamik alanında kullanılan Entropi yöntemi ile portföy seçim modellerinin tutarlılığı kontrol edilebilir ve varlık fiyatlandırmasında yaygın olarak kullanılabilir. Ormos ve Zibriczky (2014) Entropi yöntemini temel alarak finansal varlık fiyatlandırma yöntemi kullanılarak S&P500 endeksinde 1985-2011 döneminde aralıksız işlem gören menkul kıymetlerden rastgele seçilen 150 adetinin günlük getirisi araştırılmıştır. Çalışmada menkul kıymetlerin getirilerini açıklamada Beta katsayısının etkili olduğu sonucuna

varılmıştır. Chakraborty ve Zavadskas (2014), Entropi yönteminin uygulanabilirliğini sekiz değişik üretim karar verme problemini çözerken çok kriterli karar verme yöntemi olarak kullanmışlardır. Araştırma sonucunda Entropi yönteminin dikkate alınan tüm seçim problemlerinde alternatifleri doğru bir şekilde sıralama yeteneğinde olduğu gözlenmiştir. Türkiye’deki internet üzerinden satış yapan alışveriş sitelerini hizmet kalitesine göre değerlendiren Çakır vd., (2018), belirledikleri kriterleri ağırlıklandırmak için Swara yöntemini ve sıralama yapmak için WASPAS yöntemini kullanmışlardır. Çalışmada alternatifler, “karar verici” olarak belirlenen üç kişi tarafından “Markafoni”, “Morhipo” ve “Trendyol” olarak belirlemiştir. Çalışma sonunda Trendyol sitesi ilk sırada yer almıştır. Ayçin (2018), Borsa İstanbul menkul kıymet yatırım ortaklığı endeksinde yer alan işletmeleri Entropi ve GİA yöntemleri ile incelemiştir. PD/DD oranı, F/K oranı, beta endeksi, temettü verimliliği, özkaynak karlılığı oranı ve piyasa katma değeri oranlarını kriter olarak belirledikten sonra Entropi Yöntemine göre kriter ağırlıkları belirlenmiştir. GİA yönteminden elde edilen bulgulara göre en iyi finansal performansı gösteren alternatif, İş Yatırım Ortaklığı olarak belirlenmiştir. Swara ve WASPAS yöntemleri, Karabasevic vd. (2016) tarafından satış müdürü pozisyonu özelinde personel seçiminde ve Urosevic vd. (2017) tarafından turizm sektöründe personel seçiminde kullanılmıştır.

Yine Swara ve WASPAS yöntemleri ile tedarikçi seçim problemine yanıt arayan Adalı ve Işık (2017), bir işletme için tedarikçi seçimi sorununu araştırmışlardır. Denizli ili çevresinden belirlenen 6 alternatif için 5 kriter belirleyen araştırmacılar, kriterleri Swara yöntemi ile ağırlıklandırdıktan sonra WASPAS yöntemi ile alternatifleri sıralamaya tabi tutmuşlardır. Tedarikçi seçiminde Swara ve WASPAS yöntemlerinin kullanıldığı diğer çalışmalar ise Singh ve Modgil’in (2019) Hindistan çimento sektöründe

tedarikçi seçimi konulu çalışması ile Toklu vd., (2018) Türkiye demir-çelik sektöründe tedarikçi seçimi konulu çalışmasıdır.

Hisseleri Borsa İstanbul'da işlem gören 5 enerji şirketini inceleyen Orçun (2019), 2016 ve 2017 yılları için belirlediği 7 finansal oranı kriter olarak kullanarak WASPAS yöntemi ile sıralama yapmıştır. Özbek (2019) Türkiye'deki illeri Edas ve WASPAS yöntemleri ile yaşanabilirlik kriterlerine göre sıralamıştır. Çalışmada belirlenen 8 adet kriter Edas yöntemi ile ağırlıklandırıldıktan sonra 6 adet kriter WASPAS yöntemi ile sıralanmıştır. Swara ve WASPAS yöntemleri, hastane ekipmanı seçiminde Özdağoğlu vd., (2019) tarafından ve bilgisayar sunucusu seçiminde Yurdoğlu ve Kundakçı (2017) tarafından kullanılmıştır. WASPAS yöntemi Tayalı (2017) ve Ghorabae (2016) tarafından tedarikçi seçiminde kullanılmıştır. Yine WASPAS yöntemi, Mathew vd., (2017) çalışmasında endüstriyel robot seçiminde kullanılmıştır. Finans yazınında WASPAS yönteminin kullanımının az sayıda olduğu görülmektedir. Yöntem daha çok üretim sürecinde alınan kararlarda ve tedarikçi seçimi gibi alanlarda diğer ÇKKV uygulamaları ile karşılaştırılabilir olarak kullanılmaktadır. Entropi yönteminin ise finans yazınında yer alan Aksaraylı ve Pala (2018), Zhang vd. (2012) çalışmalara benzer şekilde portföy seçiminde kullanıldığı görülmektedir.

2. Yöntem

Bu çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren mevduat bankalarının seçilen kriterler bakımından performans sıralamasının yapılarak başarı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2.1. Entropi Yöntemi

Fiziki sistem hakkındaki belirsizliğin göstergesini Entropi kavramı göstermektedir. Entropi ilk defa termodinamik alanında enerjiyle ilgili bir terim olarak ortaya çıkmıştır (Şamilov, 2015: 3-4). Entropiyi ilk kez

enformasyon teknolojisine uyarlayan Shannon (1948) ile birlikte günümüze geldiğinde Entropinin, bilgi teknolojilerinde kullanıldığı ve faydalı bilginin miktarını ölçmek amacıyla geliştirildiği görülmektedir. Entropi yönteminin en önemli özelliği, küçük-büyük farkı olmaksızın çeşitli ölçeklerde kullanılabilmesidir. Nesnel bir özelliğe sahip olan Entropi yöntemi 5 aşamadan oluşmaktadır (Ural vd., 2017: 131; Akçakanat vd., 2017: 290)

1. Adım: Karar matrisi normalize hale getirilir. Fayda ve maliyet yapıları dikkate alınarak kriterlerin normalizasyonu sağlanır;

$$rij = xij / maxij \quad (i=1\dots,m; J= 1, \dots, n) \quad (1)$$

$$rij = \{xij | minij\} \quad (i=1\dots,m; J=1\dots,n)$$

(2)

2. Adım: Normalizasyon işlemi yapılarak Pij değeri hesaplanır;

$$P_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sum_{t=1}^m a_{tj}} ; \forall_f \quad (3)$$

i: alternatifler,

j: kriterler

p_{ij}: normalize edilmiş değerler

a_{ij}: verilen fayda değerleri

3. Adım: *E_j* 'nin entropisi hesaplanır;

$$E_j = -k \sum_{f=1}^m [P_{ij} \ln P_{ij}]; \forall_f \quad (4)$$

$$k = (\ln(n))(-1)$$

k = Entropi katsayısı

E_j = Entropi değeri

P_{ij} normalize edilmiş değerler

4. Adım: d_j belirsizliği hesaplanır;

$$d_j = 1 - E_j; \forall j \quad (5)$$

5. Adım: j kriterinin önem derecesini belirlemek için w_j ağırlık değerleri hesaplanır;

$$w_j = \frac{d_j}{\sum_{j=1}^n d_j}; \forall j$$

(6)

2.2. WASPAS Yöntemi

Zavadskas vd. (2012) tarafından önerilen WASPAS (Weighted Aggregated Sum Product Assessment) yöntemi, WSM (Weighted Sum Model) ve WPM (Weighted Product Model) modellerinin bileşimi olarak doğruluğa dayalı veya doğruluğu teyit etmek için en uygun ÇKKV yöntemi olarak gösterilmektedir. Bu yöntemin amacı, sıralamanın doğruluğunu artırmaktır. WASPAS yöntemi 6 adımdan oluşmaktadır (Chakraborty ve Zavadskas, 2014: 2-3; Zavadskas vd, 2012: 3; Akçakanat vd, 2017: 290; Ural vd. 2017: 132). Bu adımlar kısaca aşağıda açıklanmıştır.

1. Adım: Karar matrisi oluşturulur;

$$X = \begin{bmatrix} X_{11} & X_{12} & X_{1n} \\ X_{21} & X_{22} & X_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots \\ X_{m1} & X_{m2} & X_{mn} \end{bmatrix} \quad (7)$$

m = aday alternatiflerin sayısı,

n = değerlendirme kriterleri sayısı

X_{ij} , j 'inci kriter göz önüne alınarak i 'inci alternatifin performansı

2. Adım: Normalize edilmiş karar matrisi oluşturulur;

Fayda kriterleri için kullanılacak olan eşitlik;

$$\bar{x}_{ij} = x_{ij} / \max_i x_{ij} \quad (8)$$

Maliyet kriterleri için kullanılacak olan eşitlik;

$$\bar{x}_{ij} = \min_i x_{ij} / x_{ij} \quad (9)$$

(8) ve (9) eşitliği kullanılarak normalizasyon işlemi yapılır.

3. Adım: Ağırlıklı Toplam Modeline (WSM) dayalı i. alternatifin toplam nispi öneminin hesaplanması; WASPAS yönteminde, iki eşitlik kriteri temel alınarak, bir eşzamanlı, iyimserlik kriteri aranmaktadır. Toplam nispi değer önemi i'inci alternatif değeri her bir kriterle ait ağırlık değeri ile çarpılır ve daha sonra her bir alternatif değeri sırasıyla toplanarak aşağıdaki gibi hesaplanır.

$$Q_i^{(1)} = \sum_{j=1}^n \bar{x}_{ij} \cdot w_j \quad (10)$$

4. Adım: Ağırlıklı Çarpım Modeline (WPM) dayalı i. alternatifin toplam nispi öneminin hesaplanması; bu aşamada WPM'ye göre toplam göreceli önemlilik değerleri (11) formülü ile hesaplanır. Normalize edilmiş karar matrisi üzerinden her bir i.alternatif kriterinin değeri için ilgili kriter ağırlığının kuvveti alınır ve bulunan değerler her bir alternatif için sırasıyla çarpılarak $Q_i^{(2)}$ değeri hesaplanır.

$$Q_i^{(2)} = \prod_{j=1}^n (\bar{x}_{ij})^{w_j} \quad (11)$$

5. Adım: Toplamsal ve çarpımsal metodların ağırlıklandırılmış ortak genel kriter değerinin hesaplanması: Aşağıda yer alan formül (12) ile toplamsal ve çarpımsal yöntemlerin ağırlıklı ortak genelleştirilmiş kriter değerleri hesaplanmaktadır.

$$Q_i = 0.5Q_i^{(1)} + 0.5Q_i^{(2)} = 0.5 \sum_{j=1}^n \bar{x}_{ij} \cdot w_j + 0.5 \prod_{j=1}^n (\bar{x}_{ij})^{w_j} \quad (12)$$

6. Adım: Alternatiflerin Genel Toplam Görelî Öneminin Hesaplanması; karar verme sürecinin sıralaması için WASPAS yöntemi kapsamında, alternatiflerin toplam görelî öneminin belirlenmesi amacıyla genel bir denklem (13) geliştirilmiştir.

$$Q_i = \lambda Q_i^{(1)} + (1 - \lambda) Q_i^{(2)} = \lambda \sum_{j=1}^n \bar{x}_{ij} \cdot w_j (1 - \lambda) \prod_{j=1}^n (\bar{x}_{ij})^{w_j} \quad (\lambda = 0,0.1,0.2, \dots, 1) \quad (13)$$

Belirlenen alternatifler Q değerine göre derecelendirilir, yani en iyi alternatif Q değerinin sahip olduğu en yüksek değer olmalıdır. $\lambda=0$ olduğunda WASPAS metodu WPM'ye, $\lambda=1$ olduğunda ise WSM'ye dönüşür.

Ayrıca, (13) nolu eşitlikte görülen WASPAS yöntemine ait varyans, WSM ve WPM'ye bağlı olarak tahminlenmiş, λ katsayısı ile gösterilmiştir. Buna göre, çalışmada optimal λ değeri (14) formülü yardımıyla bulunmuştur (Zavadskas vd. 2012: 4; Akçakanat vd. 2017: 291; Ural vd. 2017: 133).

$$\lambda = \sigma^2(Q_i^{(2)}) / (\sigma^2(Q_i^{(1)}) + \sigma^2(Q_i^{(2)})) \quad (14)$$

3. Entropi ve WASPAS Yöntemleri İle Uygulama

Çalışma kapsamında kullanılan finansal oranlar, Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından her yıl yayınlanan seçilmiş oranların tümü olarak 65 adettir. 65 adet finansal oranın ağırlık yüzdeleri (nisbi önem derecesi) Entropi yöntemi ile hesaplanmıştır. Ağırlık yüzdelerinin hesaplanmasında 2008 – 2017 dönemi on yıl için her yıla ait ağırlıklar hesaplanmış ve hesaplanan ağırlıkların aritmetik ortalaması alınarak analizde kullanılmıştır. Entropi yöntemi ile kriter ağırlıklarının belirlenmesinin ardından WASPAS yöntemine göre 11 mevduat bankası performans analizine tabi tutulmuştur.

Türkiye’de 2018 yılsonu itibariyle 34 ticaret bankası, (mevduat) 5 katılım bankası ve 13 yatırım ve kalkınma bankası olmak üzere toplam 52 banka faaliyet göstermektedir. Çalışmaya konu olan (büyük ve orta ölçekli bankalar) 11 adet ticaret bankasını bir bütün olarak performans analizine tabi tutmak, (bankalar homojen özelliklere sahip olmadığı için) yanlış değerlendirmelere yol açabileceği için Akçanakat vd. (2017) çalışmasında olduğu gibi aktif büyüklüğüne göre sınıflandırılmak suretiyle karşılaştırma-sıralama yapılmıştır. Çalışmada bankalar BDDK’nın kriterlerine göre dört gruba (katilimdunyasi.com, Erişim Tarihi: 31.12.2018) ayrılmıştır.

Aktif Büyüklüğü / Sektör Toplam Aktif Büyüklüğü eşitliğinin sonucuna göre

1. Grup Büyük Ölçekli Bankalar (Aktif büyüklüğü %5’den büyük olan bankalar-BÖB)
2. Grup Orta Ölçekli Bankalar (Aktif büyüklüğü %5 ile %1 arasında olan bankalar-OÖB)
3. Grup Küçük Ölçekli Bankalar (Aktif büyüklüğü %1 ile %0,20’den küçük olan bankalar-KÖB)
4. Grup Mikro Ölçekli Bankalar (Aktif büyüklüğü %0,20’den küçük olan bankalar-MÖB)

BDDK tarafından oluşturulan kriterler dikkate alınarak bankalar Tablo 1’de ki gibi Büyük, Orta, Küçük ve Mikro ölçekli bankalar olarak 4 gruba ayrılmıştır.

**Tablo 1: Aktif Büyüklüklerine Göre Banka Sıralaması-Gruplandırması
(Milyon TL)**

Sn.	Banka	Kuruluş Yılı	Toplam Aktifler	Pay %	Grup
1	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	1863	537.156	15,80%	BÖB
2	Türkiye İş Bankası A.Ş.	1924	416.388	12,25%	
3	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	1938	378.422	11,13%	
4	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1946	359.477	10,57%	
5	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1944	348.044	10,24%	
6	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	1954	331.356	9,75%	
Tablo 1 devamı					
7	Akbank T.A.Ş.	1948	327.642	9,64%	OÖB
8	QNB Finansbank A.Ş.	1987	157.416	4,63%	
9	Denizbank A.Ş.	1997	137.658	4,05%	
10	Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	1927	96.997	2,85%	
11	ING Bank A.Ş.	1984	58.519	1,72%	KÖB
12	HSBC Bank A.Ş.	1990	32.811	0,97%	
13	Odea Bank A.Ş.	2011	31.401	0,92%	
14	Şekerbank T.A.Ş.	1953	31.321	0,92%	
15	Alternatifbank A.Ş.	1991	24.298	0,71%	
16	Fibabanka A.Ş.	1984	20.618	0,61%	
17	Burgan Bank A.Ş.	1991	19.581	0,58%	
18	MUFG Bank Turkey A.Ş.	2012	15.710	0,46%	
19	ICBC Turkey Bank A.Ş.	1986	15.519	0,46%	
20	Anadolubank A.Ş.	1996	14.263	0,42%	
21	Intesa Sanpaolo S.p.A.	2013	12.045	0,35%	
22	Citibank A.Ş.	1981	10.057	0,30%	
23	Arap Türk Bankası A.Ş.	1977	5.995	0,18%	
24	Turkland Bank A.Ş.	1991	3.624	0,11%	
25	Birleşik Fon Bankası A.Ş.	1958	3.163	0,09%	

26	Deutsche Bank A.Ş.	1988	2.662	0,08%	MÖB
27	Rabobank A.Ş.	2013	1.820	0,05%	
28	Turkish Bank A.Ş.	1981	1.542	0,05%	
29	Bank of China Turkey A.Ş.	2017	1.292	0,04%	
30	Bank Mellat	1984	992	0,03%	
31	Société Générale (SA)	1989	762	0,02%	
32	JPMorgan Chase Bank N.A.	1984	529	0,02%	
33	Habib Bank Limited	1982	204	0,01%	
34	Adabank A.Ş.	1984	55	0,00%	
Tablo 1 devamı					
Toplam			3.399.339	1	

Kaynak: www.tbb.org.tr, E. T. 31.12.2018

2018 yılı Aktif büyüklükleri dikkate alınarak ve BDDK kriterleri kullanılarak hazırlanan banka büyüklük grupları içerisinde Büyük Ölçekli bankalar ve Orta ölçekli bankalar önce kendi gruplarında değerlendirilerek analiz edilmiş sonrasında da toplu olarak analiz edilmiştir. Böylece ikisi arasında kıyaslama yapabilmeye şansı doğmuştur.

Çalışmada kullanılan Rasyolar ve ENTROPI yöntemi kullanılarak bulunan ortalama ağırlık dereceleri Tablo 2’ de yer almaktadır.

Tablo 2: Çalışmada Kullanılan Finansal Oranlar ve Ortalama Ağırlıkları

Sn	Gruplar	Min / Max	Oranlar	Kod	Ağırlık
1	Sermaye Yeterliliği	+	Sermaye Yeterliliği Oranı	SY1	0,0139 82
2		+	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	SY2	0,0144 53
3		+	(Özkaynaklar-Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	SY3	0,0149 6
4		+	Özkaynaklar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	SY4	0,0146 25
5		-	Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	SY5	0,0241 55
6		-	Net Bilanço Pozisyonu / Özkaynaklar	SY6	0,0298 43
7		-	(Net Bilanço Pozisyonu + Net Nazım Hesap Pozisyonu) / Özkaynaklar	SY7	0,0244 15
8	Bilanço Yapısı	+	TP Aktifler / Toplam Aktifler	BY1	0,0138 2
9		+	YP Aktifler / Toplam Aktifler	BY2	0,0139 37
10		+	TP Pasifler / Toplam Pasifler	BY3	0,0141 71
11		-	YP Pasifler / Toplam Pasifler	BY4	0,0144 31
12		+	YP Aktifler / YP Pasifler	BY5	0,0139 48
13		+	TP Mevduat / Toplam Mevduat	BY6	0,0143 09
14		+	TP Krediler ve Alacaklar* / Toplam Krediler ve Alacaklar*	BY7	0,0138 42
15		+	Toplam Mevduat / Toplam Aktifler	BY8	0,0138 08
Tablo 2 devamı					
16		-	Alınan Krediler / Toplam Aktifler	BY9	0,0158 06
17	Aktif Kalitesi	-	Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	AKL1	0,0145 39
18		+	Toplam Krediler ve Alacaklar* / Toplam Aktifler	AKL2	0,0137 96
19		+	Toplam Krediler ve Alacaklar* / Toplam Mevduat	AKL3	0,0138 23
20		-	Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar*	AKL4	0,0168 59
21		-	Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar*	AKL5	0,0280 71
22		-	Özel Karşılıklar / Takipteki Krediler (brüt)	AKL6	0,0139 48
23		+	Duran Aktifler / Toplam Aktifler	AKL7	0,0161 49
24		+	Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar*	AKL8	0,0142 54
25	Likidite	+	Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L1	0,0140 42

26		+	Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	L2	0,0141 73
27		+	TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L3	0,0144 07
28		+	Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	L4	0,0140 85
29		+	YP Likit Aktifler / YP Pasifler	L5	0,0143 85
30	Aktif Karlılığı	+	Ortalama Aktif Karlılığı	AKR 1	0,0146 31
31		+	Ortalama Özkaynak Karlılığı	AKR 2	0,0141 73
32		+	Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler	AKR 3	0,0148 53
33		+	Net Dönem Karı (Zararı) / Ödenmiş Sermaye	AKR 4	0,0176 38
34	Gelir Gider Yapısı	+	Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	GGY 1	0,0151 38
35		+	Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Faaliyet Gelirleri	GGY 2	0,0143 39
36		+	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	GGY 3	0,0145 78
37		+	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	GGY 4	0,0150 91
38		-	Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Faaliyet Gelirleri	GGY 5	0,0141 37
39		-	Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı / Toplam Aktifler	GGY 6	0,0154 27
40		+	Faiz Gelirleri / Faiz Giderleri	GGY 7	0,0140 77
41		+	Toplam Gelirler / Toplam Giderler	GGY 8	0,0138 54
42		+	Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	GGY 9	0,0138 16
Tablo 2 devamı					
43		-	Faiz Giderleri / Toplam Aktifler	GGY 10	0,0140 19
44		+	Faiz Gelirleri / Toplam Gelirler	GGY 11	0,0137 68
45		+	Faiz Giderleri / Toplam Giderler	GGY 12	0,0138 5
46	Sektör Payları	+	Toplam Aktifler	SP1	0,0143 48
47		+	Toplam Krediler ve Alacaklar*	SP2	0,0145 04
48		+	Toplam Mevduat	SP3	0,0145 12
49	Grup Payları	+	Toplam Aktifler	GP1	0,0143 48
50		+	Toplam Krediler ve Alacaklar*	GP2	0,0145 04
51		+	Toplam Mevduat	GP3	0,0145 12
52	Şub	+	Şube Başına Toplam Aktif	SR1	0,0143 89

53		+	Şube Başına Toplam Mevduat	SR2	0,0143 64
54		+	Şube Başına TL Mevduat	SR3	0,0145 65
55		+	Şube Başına YP Mevduat	SR4	0,0155 58
56		+	Şube Başına Krediler ve Alacaklar	SR5	0,0141 38
57		+	Şube Başına Personel (kişi)	SR6	0,0141 3
58		+	Şube Başına Net Kar	SR7	0,0158 15
59	Faaliyet Rasyoları	+	(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı) / Toplam Aktifler	FR1	0,0145 88
60		+	(Personel Gideri + Kıdem Tazminatı) / Personel Sayısı (Bin TL)	FR2	0,0141 13
61		+	Kıdem Tazminatı / Personel Sayısı (Bin TL)	FR3	0,0241 06
62		-	Personel Gideri / Diğer Faaliyet Giderleri	FR4	0,0138 49
63		-	Diğer Faaliyet Giderleri / Toplam Aktifler	FR5	0,0142 44
64		+	Toplam Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktifler	FR6	0,0140 89
65		+	Net Faaliyet Karı (Zararı) / Toplam Aktifler	FR7	0,0148 98

Çalışmada ilk önce Büyük Ölçekli Bankalar WASPAS yöntemi kullanılarak 2008-2017 yılları arası 10 yıllık dönem için incelenmiştir.

1. Aşama: Karar Matrisinin Oluşturulması

Büyük Ölçekli Bankalar arasında yer alan 7 banka ve kodları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3: Büyük Ölçekli Bankalar ve Aktif Büyüklükleri

Sn	Kod	Banka	Kuruluş Yılı	Toplam Aktifler	Pay %
1	B1	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	1863	537.156	8,81%
2	B5	Türkiye İş Bankası A.Ş.	1924	416.388	6,83%
3	B2	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	1938	378.422	6,21%
5	B7	Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1946	359.477	5,90%
6	B6	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	1944	348.044	5,71%
4	B3	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	1954	331.356	5,43%
7	B4	Akbank T.A.Ş.	1948	327.642	5,37%
Toplam				2.698.484	44,25%

Tablo 3'ten de anlaşılacağı gibi bu 7 banka ticaret bankaları (34 Banka) içerisinde Aktif büyüklüğü olarak %44,25'lik kısmı oluşturmaktadır. Büyük Ölçekli Bankalar'lar için oluşturulan 2017 yılı (7 banka x 65 oran = 455 gözlem sayısı) karar matrisi Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2017 yılı WASPAS Karar Matrisi

2017	SY 1	SY 2	SY 3	SY4	SY5	SY6	SY 7	BY 1	BY 2	BY 3	BY 4	BY 5	BY 6
B1	15,2	10,82	8,088	12,69	25,95	19,78	1,444	66,51	33,49	63,7	36,3	92,26	60,79
B2	14,18	8,311	5,712	9,801	12,17	3,772	0,647	66,49	33,51	65,48	34,52	97,07	61,69
B3	15,52	8,596	6,178	10,32	29,46	7,696	3,466	63,5	36,5	60,97	39,03	93,51	66,68
B4	17,03	12,79	10,19	15,81	69,63	53,32	3,209	58,34	41,66	49,44	50,56	82,39	50,18
B5	16,66	11,89	6,42	14,97	84,56	67,39	7,397	61,13	38,87	51,07	48,93	79,45	47,63
B6	14,49	10,11	6,131	12,88	117,8	88,44	2,959	58,84	41,16	46,93	53,07	77,56	44,84
B7	18,68	12,71	8,879	16,03	71,15	54,56	5,788	61,76	38,24	52,72	47,28	80,88	49,27
2017	BY 7	BY 8	BY 9	AK L1	AK L2	AK L3	AK L4	AK L5	AK L6	AK L7	AK L8	L1	L2
B1	74,39	61,34	6,693	16,58	68,68	112,8	1,601	0,076	95,28	2,737	28,28	26,02	42,12
B2	68,65	63,28	5,573	16,13	66,63	105,3	3,001	0,652	78,26	2,599	20,13	23,34	39,84
B3	71,32	57,39	10,46	11,92	67,99	118,5	4,152	0,565	86,39	2,418	26,07	21,31	38,55
Tablo 4 devamı													
B4	69,41	58,51	9,389	21,87	60,28	103,8	2,379	0,08	96,63	2,606	22,88	29,78	56,53
B5	61,71	56,23	10,6	16,4	66,28	117,9	2,25	0,315	85,99	5,473	23,54	24,9	44,27
B6	64,49	56,86	13,14	14,49	65,46	115,1	4,629	1,066	76,98	3,975	26,49	24,83	44,51
B7	68,17	55,69	12,55	15,66	64,47	115,8	2,579	0,5	80,61	3,829	31,53	22,48	40,81
2017	L3	L4	L5	AK R1	AK R2	AK R3	AK R4	GG Y1	GG Y2	GG Y3	GG Y4	GG Y5	GG Y6
B1	12,5	30,63	38,63	2,005	18,6	2,369	141,8	3,632	79,32	0,706	47,23	32,5	0,735
B2	11,89	27,52	33,15	1,388	15,96	1,542	298	2,188	62,24	0,96	64,38	42,42	0,481
B3	7,464	25,59	35,48	1,541	17,52	1,728	148,9	2,375	54,09	1,206	73,79	37,2	1,03
B4	12,35	36,81	34,47	2,057	16,99	2,378	151	2,848	63,71	1,133	76,83	33,33	0,732
B5	12,17	31,34	26,02	1,575	13,43	1,807	118	3,109	67,95	0,93	45,57	44,61	0,727
B6	10,89	31,63	26,26	1,313	12,86	1,502	83,14	2,169	50,96	1,162	62,71	43,56	1,093

B7	9,9 14	28, 36	26, 58	2,08 2	16,5 1	2,50 6	151	3,9 55	74, 69	0,8 46	42, 24	37, 85	0,9 72
20 17	GG Y7	GG Y8	GG Y9	GG Y10	GG Y11	GG Y12	SP 1	SP2	SP3	GP 1	GP 2	GP 3	SR 1
B1	191 ,1	153 ,8	8,1 66	4,27 4	92,0 4	74,0 9	14, 03	14, 4	15, 55	14, 87	15, 46	15, 55	243 ,8
B2	151	131 ,1	7,5 63	5,00 8	88,7 4	77,0 6	9,8 66	9,8 23	11, 28	10, 46	10, 55	11, 28	315 ,1
B3	167 ,2	143 ,3	7,9 25	4,73 9	86,8	74,3 6	8,7 42	8,8 82	9,0 64	9,2 66	9,5 35	9,0 64	291 ,9
B4	184	155	7,3 08	3,97 1	86,5 7	72,9 2	10, 21	9,1 97	10, 79	10, 82	9,8 74	10, 79	394 ,5
B5	191 ,4	142	7,6 32	3,98 7	89,1 4	66,1 4	11, 71	11, 59	11, 89	12, 41	12, 45	11, 89	265 ,7
B6	175 ,7	140 ,4	7,1 81	4,08 8	86,0 7	68,8	9,6 22	9,4 12	9,8 85	10, 2	10, 1	9,8 85	343 ,9
B7	219 ,2	157 ,4	8,1 81	3,73 3	90,6 2	65,0 7	10, 51	10, 12	10, 57	11, 14	10, 87	10, 57	344 ,2
20 17	SR 2	SR 3	SR 4	SR5	SR6	SR7	FR 1	FR 2	FR 3	FR 4	FR 5	FR 6	FR 7
B1	149 ,6	90, 92	58, 65	167, 5	13,7 9	4,45 8	0,5 95	105 ,3	3,7 02	38, 42	1,4 95	4,5 98	2,3 69
B2	199 ,4	123	76, 4	210	18,4 2	3,84 5	0,6 8	116 ,4	5,3 22	43, 54	1,4 91	3,5 15	1,5 42
B3	167 ,5	111 ,7	55, 82	198, 5	17,3 6	4,01 7	0,6 7	112 ,6	2,7 35	40, 01	1,6 34	4,3 92	1,7 28
B4	230 ,8	115 ,8	115	237, 8	17,3 3	7,53 9	0,5 91	134 ,6	0,6 73	39, 89	1,4 75	4,4 7	2,2 63
B5	149 ,4	71, 15	78, 23	176, 1	18,2 3	3,89 1	0,9 6	139 ,9	3,2 11	45, 96	2,0 41	4,5 75	1,8 07
B6	195 ,6	87, 68	107 ,9	225, 1	20,7 2	4,17 3	0,8 19	135 ,9	0,5 98	43, 99	1,8 54	4,2 55	1,3 09
B7	191 ,7	94, 42	97, 23	221, 9	19,9 5	6,71 3	0,8 49	146 ,4	2,3 44	41, 68	2,0 04	5,2 95	2,3 19

2. Aşama: Normalize edilmiş karar matrisinin oluşturulması

2017 yılına ait normalize edilmiş karar matrisi Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: 2017 yılı WASPAS Normalize Edilmiş Karar Matrisi

20 17	SY1	SY2	SY3	SY4	SY5	SY6	SY7	BY 1	BY 2	BY 3	BY 4	BY 5	BY 6
B1	0,81 4	0,84 6	0,79 4	0,79 2	2,13 3	5,24 4	2,23 3	1,00 0	0,80 4	0,97 3	1,05 2	0,95 0	0,91 2
B2	0,75 9	0,65 0	0,56 1	0,61 1	1,00 0	1,00 0	1,00 0	1,00 0	0,80 4	1,00 0	1,00 0	1,00 0	0,92 5
B3	0,83 1	0,67 2	0,60 7	0,64 4	2,42 2	2,03 8	5,35 9	0,95 5	0,87 6	0,93 1	1,13 1	0,96 3	1,00 0
B4	0,91 1	1,00 0	1,00 0	0,98 6	5,72 3	14,1 34	4,96 1	0,87 7	1,00 0	0,75 5	1,46 5	0,84 9	0,75 3
B5	0,89 2	0,93 0	0,63 0	0,93 4	6,95 0	17,8 64	11,4 35	0,91 9	0,93 3	0,78 0	1,41 7	0,81 8	0,71 4
B6	0,77 5	0,79 0	0,60 2	0,80 3	9,68 6	23,4 43	4,57 5	0,88 5	0,98 8	0,71 7	1,53 7	0,79 9	0,67 2

B7	1,00 0	0,99 4	0,87 2	1,00 0	5,84 8	14,4 64	8,94 7	0,92 9	0,91 8	0,80 5	1,37 0	0,83 3	0,73 9
20 17	BY 7	BY 8	BY 9	AKL 1	AKL 2	AKL 3	AK L4	AK L5	AK L6	AK L7	AK L8	L1	L2
B1	1,00 0	0,96 9	1,20 1	1,39 1	1,00 0	0,94 5	1,00 0	1,00 0	1,23 8	0,50 0	0,88 8	0,87 4	0,74 5
B2	0,92 3	1,00 0	1,00 0	1,35 3	0,97 0	0,88 9	1,87 5	8,62 9	1,01 7	0,47 5	0,63 8	0,78 4	0,70 5
B3	0,95 9	0,90 7	1,87 7	1,00 0	0,99 0	1,00 0	2,59 4	7,47 3	1,12 2	0,44 2	0,82 7	0,71 6	0,68 2
B4	0,93 3	0,92 5	1,68 5	1,83 4	0,87 8	0,87 0	1,48 6	1,06 0	1,25 5	0,47 6	0,72 6	1,00 0	1,00 0
B5	0,83 0	0,88 9	1,90 3	1,37 6	0,96 5	0,99 5	1,40 6	4,16 9	1,11 7	1,00 0	0,74 7	0,83 6	0,78 3
B6	0,86 7	0,89 9	2,35 8	1,21 5	0,95 3	0,97 2	2,89 2	14,0 98	1,00 0	0,72 6	0,84 0	0,83 4	0,78 7
B7	0,91 6	0,88 0	2,25 1	1,31 4	0,93 9	0,97 7	1,61 1	6,61 7	1,04 7	0,70 0	1,00 0	0,75 5	0,72 2
20 17	L3	L4	L5	AK R1	AK R2	AK R3	AK R4	GG Y1	GG Y2	GG Y3	GG Y4	GG Y5	GG Y6
B1	0,97 1	0,82 9	1,00 0	0,96 3	1,00 0	0,94 5	0,47 6	0,91 8	1,00 0	0,58 6	0,61 5	1,00 0	1,52 7
B2	0,96 3	0,74 8	0,85 8	0,66 7	0,85 8	0,61 5	1,00 0	0,55 3	0,78 8	0,79 6	0,83 8	1,30 5	1,00 0
B3	0,60 4	0,69 5	0,91 9	0,74 0	0,94 2	0,68 9	0,50 0	0,60 1	0,68 5	1,00 0	0,96 0	1,14 4	2,14 1
B4	1,00 0	1,00 0	0,89 2	0,98 8	0,91 4	0,94 9	0,50 7	0,72 0	0,80 6	0,94 0	1,00 0	1,01 5	1,52 1
B5	0,98 6	0,85 2	0,67 4	0,75 7	0,72 2	0,72 1	0,39 6	0,78 6	0,86 0	0,77 1	0,59 3	1,37 3	1,51 0
B6	0,88 2	0,85 9	0,68 0	0,63 0	0,69 1	0,59 9	0,27 9	0,54 8	0,64 5	0,96 4	0,81 6	1,34 0	2,27 1
B7	0,80 3	0,77 0	0,68 8	1,00 0	0,88 8	1,00 0	0,50 7	1,00 0	0,94 5	0,70 2	0,55 0	1,16 4	2,01 9
20 17	GG Y7	GG Y8	GG Y9	GG Y10	GG Y11	GG Y12	SP1	SP2	SP3	GP 1	GP 2	GP 3	SR1
Tablo 5 devamı													
B1	0,87 2	0,97 7	0,99 8	1,14 5	1,00 0	0,96 1	1,00 0	1,00 0	1,00 0	1,00 0	1,00 0	1,00 0	0,61 8
B2	0,68 9	0,83 3	0,92 4	1,34 2	0,96 4	1,00 0	0,70 3	0,68 2	0,72 5	0,70 3	0,68 2	0,72 5	0,79 9
B3	0,76 3	0,91 0	0,96 9	1,27 0	0,94 3	0,96 5	0,62 3	0,61 7	0,58 3	0,62 3	0,61 7	0,58 3	0,74 0
B4	0,84 0	0,98 5	0,89 3	1,06 4	0,94 1	0,94 6	0,72 8	0,63 9	0,69 4	0,72 8	0,63 9	0,69 4	1,00 0
B5	0,87 3	0,90 3	0,93 3	1,06 8	0,96 8	0,85 8	0,83 4	0,80 5	0,76 5	0,83 4	0,80 5	0,76 5	0,67 3
B6	0,80 1	0,89 2	0,87 8	1,09 5	0,93 5	0,89 3	0,68 6	0,65 4	0,63 6	0,68 6	0,65 4	0,63 6	0,87 2
B7	1,00 0	1,00 0	1,00 0	1,00 0	0,98 5	0,84 4	0,74 9	0,70 3	0,68 0	0,74 9	0,70 3	0,68 0	0,87 2
20 17	SR2	SR3	SR4	SR5	SR6	SR7	FR1	FR2	FR3	FR4	FR5	FR6	FR7
B1	0,64 8	0,73 9	0,51 0	0,70 4	0,66 5	0,59 1	0,62 0	0,71 9	0,69 5	1,00 0	1,01 3	0,86 8	1,00 0
B2	0,86 4	1,00 0	0,66 4	0,88 3	0,88 9	0,51 0	0,70 9	0,79 5	1,00 0	1,13 3	1,01 1	0,66 4	0,65 1
B3	0,72 6	0,90 8	0,48 5	0,83 4	0,83 8	0,53 3	0,69 8	0,76 9	0,51 4	1,04 1	1,10 8	0,82 9	0,72 9
B4	1,00 0	0,94 2	1,00 0	1,00 0	0,83 7	1,00 0	0,61 6	0,91 9	0,12 6	1,03 8	1,00 0	0,84 4	0,95 5
B5	0,64 7	0,57 8	0,68 0	0,74 0	0,88 0	0,51 6	1,00 0	0,95 5	0,60 3	1,19 6	1,38 4	0,86 4	0,76 3

B6	0,84 7	0,71 3	0,93 8	0,94 7	1,00 0	0,55 4	0,85 3	0,92 8	0,11 2	1,14 5	1,25 7	0,80 4	0,55 3
B7	0,83 0	0,76 8	0,84 6	0,93 3	0,96 3	0,89 0	0,88 4	1,00 0	0,44 0	1,08 5	1,35 9	1,00 0	0,97 9

3. Aşama: Toplam Göreceli Önem Değerinin (WSM) oluşturulması

2017 yılına ait toplam göreceli önem değeri matrisi Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6: 2017 yılı WASPAS Toplam Göreceli Önem Değeri Matrisi

20 17	SY1	SY2	SY3	SY4	SY5	SY6	SY7	BY 1	BY 2	BY 3	BY 4	BY 5	BY 6
B1	0,01 14	0,01 22	0,01 19	0,011 6	0,051 5	0,156 5	0,05 45	0,01 38	0,01 12	0,01 38	0,01 52	0,01 33	0,01 30
B2	0,01 06	0,00 94	0,00 84	0,008 9	0,024 2	0,029 8	0,02 44	0,01 38	0,01 12	0,01 42	0,01 44	0,01 39	0,01 32
B3	0,01 16	0,00 97	0,00 91	0,009 4	0,058 5	0,060 8	0,13 08	0,01 32	0,01 22	0,01 32	0,01 63	0,01 34	0,01 43
B4	0,01 27	0,01 45	0,01 50	0,014 4	0,138 2	0,421 8	0,12 11	0,01 21	0,01 39	0,01 07	0,01 11	0,01 18	0,01 08
B5	0,01 25	0,01 34	0,00 94	0,013 7	0,167 9	0,533 1	0,27 92	0,01 27	0,01 30	0,01 11	0,02 05	0,01 14	0,01 02
B6	0,01 08	0,01 14	0,00 90	0,011 7	0,234 0	0,699 6	0,11 17	0,01 22	0,01 38	0,01 02	0,02 22	0,01 11	0,00 96
B7	0,01 40	0,01 44	0,01 30	0,014 6	0,141 3	0,431 7	0,21 85	0,01 28	0,01 28	0,01 14	0,01 98	0,01 16	0,01 06
20 17	BY 7	BY 8	BY 9	AKL 1	AKL 2	AKL 3	AK L4	AK L5	AK L6	AK L7	AK L8	L1	L2
B1	0,01 38	0,01 34	0,01 90	0,020 2	0,013 8	0,013 1	0,01 69	0,02 81	0,01 73	0,00 81	0,01 27	0,01 23	0,01 06
Tablo 6 devamı													
B2	0,01 28	0,01 38	0,01 58	0,019 7	0,013 4	0,012 3	0,03 16	0,24 22	0,01 42	0,00 77	0,00 91	0,01 10	0,01 00
B3	0,01 33	0,01 25	0,02 97	0,014 5	0,013 7	0,013 8	0,04 37	0,20 98	0,01 57	0,00 71	0,01 18	0,01 00	0,00 97
B4	0,01 29	0,01 28	0,02 66	0,026 7	0,012 1	0,012 0	0,02 51	0,02 97	0,01 75	0,00 77	0,01 03	0,01 40	0,01 42
B5	0,01 15	0,01 23	0,03 01	0,020 0	0,013 3	0,013 8	0,02 37	0,11 70	0,01 56	0,01 61	0,01 06	0,01 17	0,01 11
B6	0,01 20	0,01 24	0,03 73	0,017 7	0,013 2	0,013 4	0,04 88	0,39 57	0,01 39	0,01 17	0,01 20	0,01 17	0,01 12
B7	0,01 27	0,01 22	0,03 56	0,019 1	0,013 0	0,013 5	0,02 72	0,18 57	0,01 46	0,01 13	0,01 43	0,01 06	0,01 02
20 17	L3	L4	L5	AK R1	AK R2	AK R3	AK R4	GG Y1	GG Y2	GG Y3	GG Y4	GG Y5	GG Y6
B1	0,01 40	0,01 17	0,01 44	0,014 1	0,014 2	0,014 0	0,00 84	0,01 39	0,01 43	0,00 85	0,00 93	0,01 41	0,02 36
B2	0,01 39	0,01 05	0,01 23	0,009 8	0,012 2	0,009 1	0,01 76	0,00 84	0,01 13	0,01 16	0,01 26	0,01 85	0,01 54
B3	0,00 87	0,00 98	0,01 32	0,010 8	0,013 4	0,010 2	0,00 88	0,00 91	0,00 98	0,01 46	0,01 45	0,01 62	0,03 30
B4	0,01 44	0,01 41	0,01 28	0,014 5	0,013 0	0,014 1	0,00 89	0,01 09	0,01 16	0,01 37	0,01 51	0,01 44	0,02 35
B5	0,01 42	0,01 20	0,00 97	0,011 1	0,010 2	0,010 7	0,00 70	0,01 19	0,01 23	0,01 12	0,00 90	0,01 94	0,02 33
B6	0,01 27	0,01 21	0,00 98	0,009 2	0,009 8	0,008 9	0,00 49	0,00 83	0,00 92	0,01 41	0,01 23	0,01 89	0,03 50
B7	0,01 16	0,01 09	0,00 99	0,014 6	0,012 6	0,014 9	0,00 89	0,01 51	0,01 36	0,01 02	0,00 83	0,01 65	0,03 12
20 17	GG Y7	GG Y8	GG Y9	GG Y10	GG Y11	GG Y12	SP1	SP2	SP3	GP 1	GP 2	GP 3	SR1

B1	0,01 23	0,01 35	0,01 38	0,016 1	0,013 8	0,013 3	0,01 43	0,01 45	0,01 45	0,01 43	0,01 45	0,01 45	0,00 89
B2	0,00 97	0,01 15	0,01 28	0,018 8	0,013 3	0,013 8	0,01 01	0,00 99	0,01 05	0,01 01	0,00 99	0,01 05	0,01 15
B3	0,01 07	0,01 26	0,01 34	0,017 8	0,013 0	0,013 4	0,00 89	0,00 89	0,00 85	0,00 89	0,00 89	0,00 85	0,01 06
B4	0,01 18	0,01 36	0,01 23	0,014 9	0,013 0	0,013 1	0,01 04	0,00 93	0,01 01	0,01 04	0,00 93	0,01 01	0,01 44
B5	0,01 23	0,01 25	0,01 29	0,015 0	0,013 3	0,011 9	0,01 20	0,01 17	0,01 11	0,01 20	0,01 17	0,01 11	0,00 97
B6	0,01 13	0,01 24	0,01 21	0,015 4	0,012 9	0,012 4	0,00 98	0,00 95	0,00 92	0,00 98	0,00 95	0,00 92	0,01 25
B7	0,01 41	0,01 39	0,01 38	0,014 0	0,013 6	0,011 7	0,01 07	0,01 02	0,00 99	0,01 07	0,01 02	0,00 99	0,01 26
20 17	SR2	SR3	SR4	SR5	SR6	SR7	FR1	FR2	FR3	FR4	FR5	FR6	FR7
B1	0,00 93	0,01 08	0,00 79	0,010 0	0,009 4	0,009 4	0,00 90	0,01 01	0,01 68	0,01 38	0,01 44	0,01 22	0,01 49
B2	0,01 24	0,01 46	0,01 03	0,012 5	0,012 6	0,008 1	0,01 03	0,01 12	0,02 41	0,01 57	0,01 44	0,00 94	0,00 97
B3	0,01 04	0,01 32	0,00 76	0,011 8	0,011 8	0,008 4	0,01 02	0,01 09	0,01 24	0,01 44	0,01 58	0,01 17	0,01 09
B4	0,01 44	0,01 37	0,01 56	0,014 1	0,011 8	0,015 8	0,00 90	0,01 30	0,00 30	0,01 44	0,01 42	0,01 19	0,01 42
B5	0,00 93	0,00 84	0,01 06	0,010 5	0,012 4	0,008 2	0,01 46	0,01 35	0,01 45	0,01 66	0,01 97	0,01 22	0,01 14
B6	0,01 22	0,01 04	0,01 46	0,013 4	0,014 1	0,008 8	0,01 24	0,01 31	0,00 27	0,01 59	0,01 79	0,01 13	0,00 82
B7	0,01 19	0,01 12	0,01 32	0,013 2	0,013 6	0,014 1	0,01 29	0,01 41	0,01 06	0,01 50	0,01 94	0,01 41	0,01 46

4. Aşama: Ağırlıklı Çarpım Değeri (WPM) Matrisinin oluşturulması

2017 yılına ait ağırlıklı çarpım değeri matrisi Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7: 2017 Yılı WASPAS Ağırlıklı Çarpım Değeri Matrisi

20 17	SY1	SY2	SY3	SY4	SY5	SY6	SY7	BY 1	BY 2	BY 3	BY 4	BY 5	BY 6
B1	0,99 71	0,99 76	0,99 66	0,996 6	1,018 5	1,050 7	1,01 98	1,00 00	0,99 70	0,99 96	1,00 07	0,99 93	0,99 87
B2	0,99 62	0,99 38	0,99 14	0,992 8	1,000 0	1,000 0	1,00 00	1,00 00	0,99 70	1,00 00	1,00 00	1,00 00	0,99 89
B3	0,99 74	0,99 43	0,99 25	0,993 6	1,021 6	1,021 5	1,04 18	0,99 94	0,99 82	0,99 90	1,00 18	0,99 95	1,00 00
B4	0,99 87	1,00 00	1,00 00	0,999 8	1,043 0	1,082 3	1,03 99	0,99 82	1,00 00	0,99 60	1,00 55	0,99 77	0,99 59
B5	0,99 84	0,99 89	0,99 31	0,999 0	1,047 9	1,089 8	1,06 13	0,99 88	0,99 90	0,99 65	1,00 50	0,99 72	0,99 52
B6	0,99 64	0,99 66	0,99 24	0,996 8	1,056 4	1,098 7	1,03 78	0,99 83	0,99 98	0,99 53	1,00 62	0,99 69	0,99 43
B7	1,00 00	0,99 99	0,99 79	1,000 0	1,043 6	1,083 0	1,05 50	0,99 90	0,99 88	0,99 69	1,00 45	0,99 75	0,99 57
20 17	BY 7	BY 8	BY 9	AKL 1	AKL 2	AKL 3	AK L4	AK L5	AK L6	AK L7	AK L8	L1	L2
B1	1,00 00	0,99 96	1,00 29	1,004 8	1,000 0	0,999 2	1,00 00	1,00 00	1,00 30	0,98 89	0,99 83	0,99 81	0,99 58
B2	0,99 89	1,00 00	1,00 00	1,004 4	0,999 6	0,998 4	1,01 07	1,06 24	1,00 02	0,98 80	0,99 36	0,99 66	0,99 51
B3	0,99 94	0,99 87	1,01 00	1,000 0	0,999 9	1,000 0	1,01 62	1,05 81	1,00 16	0,98 69	0,99 73	0,99 53	0,99 46
B4	0,99 90	0,99 89	1,00 83	1,008 9	0,998 2	0,998 1	1,00 67	1,00 16	1,00 32	0,98 81	0,99 54	1,00 00	1,00 00
B5	0,99 74	0,99 84	1,01 02	1,004 7	0,999 5	0,999 9	1,00 58	1,04 09	1,00 15	1,00 00	0,99 58	0,99 75	0,99 65
B6	0,99 80	0,99 85	1,01 36	1,002 8	0,999 3	0,999 6	1,01 81	1,07 71	1,00 00	0,99 49	0,99 75	0,99 74	0,99 66

B7	0,99 88	0,99 82	1,01 29	1,004 0	0,999 1	0,999 7	1,00 81	1,05 45	1,00 06	0,99 42	1,00 00	0,99 61	0,99 54
20 17	L3	L4	L5	AK R1	AK R2	AK R3	AK R4	GG Y1	GG Y2	GG Y3	GG Y4	GG Y5	GG Y6
B1	0,99 96	0,99 74	1,00 00	0,999 4	1,000 0	0,999 2	0,98 70	0,99 87	1,00 00	0,99 22	0,99 27	1,00 00	1,00 65
B2	0,99 95	0,99 59	0,99 78	0,994 1	0,997 8	0,992 8	1,00 00	0,99 11	0,99 66	0,99 67	0,99 73	1,00 38	1,00 00
B3	0,99 28	0,99 49	0,99 88	0,995 6	0,999 2	0,994 5	0,98 78	0,99 23	0,99 46	1,00 00	0,99 94	1,00 19	1,01 18
B4	1,00 00	1,00 00	0,99 84	0,999 8	0,998 7	0,999 2	0,98 81	0,99 50	0,99 69	0,99 91	1,00 00	1,00 02	1,00 65
B5	0,99 98	0,99 77	0,99 43	0,995 9	0,995 4	0,995 2	0,98 38	0,99 64	0,99 78	0,99 62	0,99 21	1,00 45	1,00 64
B6	0,99 82	0,99 79	0,99 45	0,993 3	0,994 8	0,992 4	0,97 77	0,99 09	0,99 37	0,99 95	0,99 69	1,00 41	1,01 27
B7	0,99 68	0,99 63	0,99 46	1,000 0	0,998 3	1,000 0	0,98 81	1,00 00	0,99 92	0,99 49	1,00 10	1,00 22	1,01 09
20 17	GG Y7	GG Y8	GG Y9	GG Y10	GG Y11	GG Y12	SP1	SP2	SP3	GP 1	GP 2	GP 3	SR1
B1	0,99 81	0,99 97	1,00 00	1,001 9	1,000 0	0,999 5	1,00 00	1,00 00	1,00 00	1,00 00	1,00 00	1,00 00	0,99 31
B2	0,99 48	0,99 75	0,99 89	1,004 1	0,999 5	1,000 0	0,99 50	0,99 45	0,99 54	0,99 50	0,99 45	0,99 54	0,99 68
B3	0,99 62	0,99 87	0,99 96	1,003 4	0,999 2	0,999 5	0,99 32	0,99 30	0,99 22	0,99 32	0,99 30	0,99 22	0,99 57
B4	0,99 75	0,99 98	0,99 84	1,000 9	0,999 2	0,999 2	0,99 55	0,99 35	0,99 47	0,99 55	0,99 35	0,99 47	1,00 00
B5	0,99 81	0,99 86	0,99 90	1,000 9	0,999 6	0,997 9	0,99 74	0,99 69	0,99 61	0,99 74	0,99 69	0,99 61	0,99 43
B6	0,99 69	0,99 84	0,99 82	1,001 3	0,999 1	0,998 4	0,99 46	0,99 39	0,99 34	0,99 46	0,99 39	0,99 34	0,99 80
B7	1,00 00	1,00 00	1,00 00	1,000 0	0,999 8	0,997 7	0,99 59	0,99 49	0,99 44	0,99 59	0,99 49	0,99 44	0,99 80
20 17	SR2	SR3	SR4	SR5	SR6	SR7	FR1	FR2	FR3	FR4	FR5	FR6	FR7
B1	0,99 38	0,99 56	0,98 96	0,995 1	0,994 3	0,991 7	0,99 30	0,99 54	0,99 13	1,00 00	1,00 02	0,99 80	1,00 00
Tablo 7 devamı													
B2	0,99 79	1,00 00	0,99 37	0,998 2	0,998 3	0,989 4	0,99 50	0,99 68	1,00 00	1,00 17	1,00 02	0,99 42	0,99 36
B3	0,99 54	0,99 86	0,98 88	0,997 4	0,997 5	0,990 1	0,99 48	0,99 63	0,98 41	1,00 06	1,00 15	0,99 74	0,99 53
B4	1,00 00	0,99 91	1,00 00	1,000 0	0,997 5	1,000 0	0,99 30	0,99 88	0,95 14	1,00 05	1,00 00	0,99 76	0,99 93
B5	0,99 38	0,99 21	0,99 40	0,995 8	0,998 2	0,989 6	1,00 00	0,99 94	0,98 79	1,00 25	1,00 46	0,99 79	0,99 60
B6	0,99 76	0,99 51	0,99 90	0,999 2	1,000 0	0,990 7	0,99 77	0,99 89	0,94 87	1,00 19	1,00 33	0,99 69	0,99 12
B7	0,99 73	0,99 62	0,99 74	0,999 0	0,999 5	0,998 2	0,99 82	1,00 00	0,98 04	1,00 11	1,00 44	1,00 00	0,99 97

5. Aşama: 2017 Yılı Ağırlıklandırılmış Ortak Genel Kriter Değerleri ve Sıralama

2017 yılı için WASPAS yöntemi ile yapılan sıralama Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8: 2017 Yılı Bankaların Finansal Performans Sıralaması

2017 yılı	$Q_i^{(1)}$	$Q_i^{(2)}$	Q	Derece
B1	1,089888	0,964005	1,026947	6
B2	1,091008	0,903788	0,997398	7
B3	1,243735	0,965331	1,104533	5
B4	1,538662	1,039223	1,288943	4
B5	1,895751	1,101531	1,498641	2
B6	2,244619	1,070983	1,657801	1
B7	1,817391	1,144702	1,481047	3

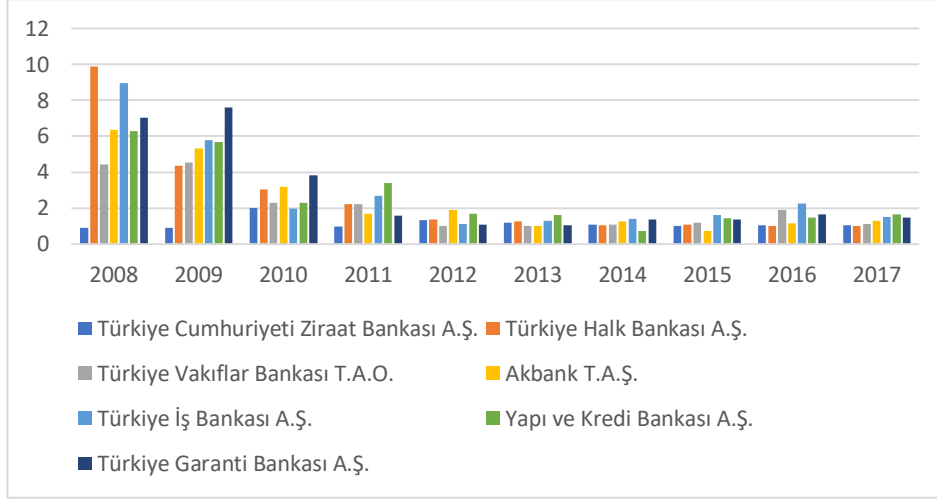
2008 – 2017 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönem için bulunan sıralama sonuçları Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9: 10 yıllık WASPAS Büyük Ölçekli Bankalar finansal performans sıralaması

Yıllar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
B1	7	7	6	7	4	4	5	6	6	6
B2	1	6	3	3	3	3	6	5	7	7
B3	6	5	5	4	7	6	4	4	2	5
B4	4	4	2	5	1	7	3	7	5	4
B5	2	2	7	2	5	2	1	1	1	2
B6	5	3	4	1	2	1	7	2	4	1
B7	3	1	1	6	6	5	2	3	3	3

Her yıl için bankaların (Q) değerinin kullanıldığı finansal performansların grafiksel gösterimi Grafik 1’de yer almaktadır.

Grafik 1: 10 yıllık WASPAS Büyük Ölçekli Bankaların (Q) Değerleri

En büyük aktif yapısına sahip olmasına karşın Ziraat Bankası (B1) incelenen 10 yıllık dönem için birinci sırada yer alamazken, birincilik özel sermayeli bankalar arasında yer değiştirmiştir. 2014-2016 yılları arasında 3 yıl üst üste birinci olan İş Bankası'nın (B5) incelenen dönem için iyi bir finansal performans sergilediği görülmektedir. Ancak en büyük aktif yapısına sahip olan Ziraat Bankasının hiç birinci olmaması diğer çok kriterli karar verme yöntemleri kullanılarak araştırma yapılarak karşılaştırılmasının uygun olacağı görüşünü doğurmuştur.

İncelenen 10 yıllık dönemin geneli için İş Bankası ve Yapı Kredi Bankası, (WASPAS yöntemine göre) en iyi finansal performansa sahip Büyük Ölçekli Bankalar olarak belirtilebilir.

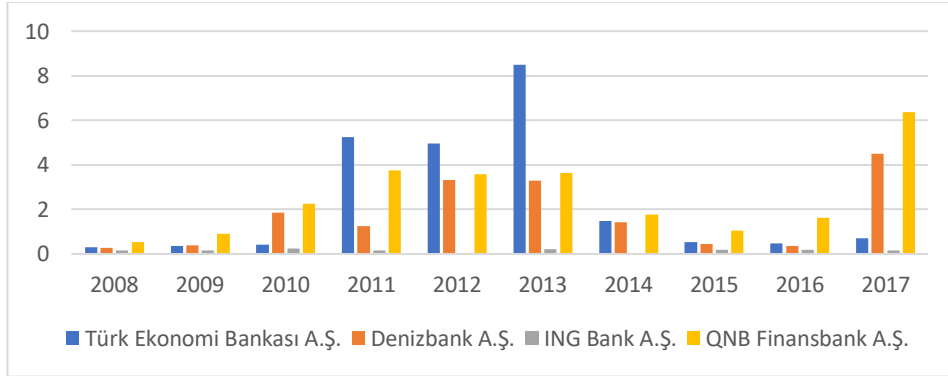
İncelenen diğer bir grup olarak Orta Ölçekli Bankalar (OÖB) kendi aralarında WASPAS yöntemi ile Finansal Performansları sıralanmış ve Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: 10 yıllık WASPAS Orta Ölçekli Bankalar finansal performans sıralaması

Yıllar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
B8	2	3	3	1	1	1	2	2	2	3
B9	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2
B10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
B11	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1

Her yıl için Orta Ölçekli Bankalar' a ait (Q) değerinin kullanıldığı finansal performansların grafiksel gösterimi Grafik 2'de yer almaktadır.

Grafik 2: 10 yıllık WASPAS Orta Ölçekli Bankalar (Q) değeri grafiği

Orta Ölçekli Bankalar içinde 2008-2010 yılları arasında QNB Finansbank birinci sırada yer almaktadır. 2011-2013 arası 3 yıllık süreçte ise Türkiye Ekonomi Bankası birinci sırada yer almıştır. 2015-2017 yılları arasında ise QNB Finansbank sıralamada yeniden birinci sıraya yerleşmiştir. 10 yıllık dönemde ise QNB Finansbank en iyi finansal performansa sahip Orta Ölçekli Banka olarak (WASPAS yöntemi ile) belirlenmiştir.

Büyük ve Orta ölçekli toplam (7+4) 11 bankanın analizi iki grup halinde yapılmıştır. İki grubun birlikte yer aldığı (karşılaştırma için) 11 bankanın ENTROPİ ve WASPAS değerleri Tablo 11'de yer almaktadır.

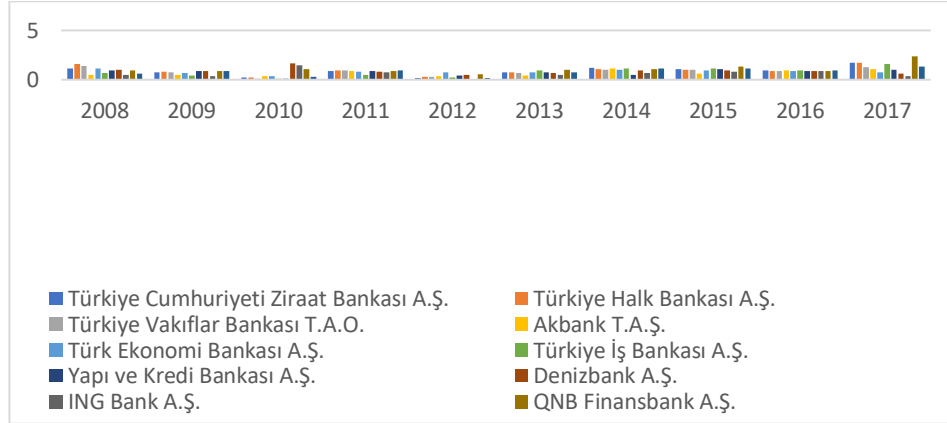

Tablo 11: BÜYÜK ÖLÇEKLİ BANKALAR ve OÖB Birlikte WASPAS Performans Sıralaması

Yıllar Bankalar	Ölçek	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
B1	BÜYÜK ÖLÇEKLİ BANKALAR	4	6	8	5	10	5	1	5	2	2
B2		1	5	7	2	7	7	5	7	10	3
B3		2	7	10	3	6	8	7	6	8	6
B4		11	9	4	4	5	11	2	11	4	7
B5		8	10	9	11	8	2	3	3	3	4
B6		6	2	11	6	4	6	11	4	6	8
B7		9	3	6	1	9	3	4	2	1	5
B8	OÖB	3	8	5	8	1	4	8	8	7	9
B9		5	4	1	9	3	9	9	9	9	10
B10		10	11	2	10	11	10	10	10	11	11
B11		7	1	3	7	2	1	6	1	5	1

İki grubun (Büyük Ölçekli Bankalar ve Orta Ölçekli Bankalar') WASPAS Q değerleri Grafik 3'te yer almaktadır.

Grafik 3: 10 yıllık WASPAS Toplu Bankalar (Q) değeri grafiği

Toplu olarak yapılan WASPAS analizi ile birlikte ilk kez büyük ölçekli bankalar grubunda yer alan Ziraat Bankası ve Halk Bankası birinci sırada yer almıştır. 10 yıllık dönem dikkate alındığında orta ölçekli bankalar içinde yer alan ve kendi grubunda toplamda 7 yıl birinci olan QNB

Finansbank toplu analizde de 4 kez birinci olmuştur. Genel olarak bakıldığında grup olarak yapılan analizde birinci olamayan bankalardan bazılarının toplu analizde birinci olduğu gözlemlenmiştir. ÇKKV yöntemi olan WASPAS'ı kullanarak aynı bankalarla yapılan (gruplu ve toplu olarak) iki analizde farklı sonuçlar çıktığı görülmüştür.

4. Sonuç

BDDK kriterlerine göre yapılan gruplandırmada 7 banka büyük ölçekli banka, 4 banka orta ölçekli banka, 11 küçük ölçekli banka ve 12 mikro ölçekli banka olmak üzere toplam 34 mevduat bankası yer almaktadır. Bu çalışmada ise 2008 - 2017 yılları arasını kapsayan 10 yıllık süreçte Türkiye'de faaliyet gösteren mevduat bankaları arasında BDDK banka büyüklük kriterlerine göre Büyük ve Orta ölçekli olarak (7+4) 11 banka seçilmiştir. Çalışmanın objektifliği ve özgünlüğü açısından TBB tarafından düzenli olarak her yıl yayınlanan Seçilmiş Rasyoların tamamı kullanılmıştır. Seçilmiş Rasyolar içerisinde 10 grupta 65 rasyo bulunmaktadır. Seçilen rasyolar ve seçilen bankalar ile objektif bir sonuç elde edilmesi planlanmıştır.

Yapılan analizin tutarlılığını araştırmak ve güvenilirliğini sorgulamak için önce grup bazında sonra da toplu olarak hem Entropi hem de WASPAS yöntemi tekrarlanmıştır. Sonuçlara bakıldığında Grup bazında yapılan analizde büyük ölçekli bankalar içerisinde İş bankası ve Yapı Kredi bankası en iyi finansal performansa sahip bankalar olarak görülürken orta ölçekli bankalarda ise QNB Finansbank en iyi finansal performansa sahip banka olarak belirlenmiştir. Toplu olarak yapılan analizde grup bazında birinci sırada yer alamayan Ziraat Bankası ve Halk Bank birinci olmuş, aynı şekilde Garanti Bankası da toplu analizde ilk kez birinci olan bankalar arasında yer almıştır. QNB Finansbank ise hem

toplu analizde hem de grup bazındaki analizde iyi finansal performans değerlerine sahip olan banka olarak gösterilebilir.

Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat bankaları içerisinde seçilen 11 banka için yapılan WASPAS analizi hem grup hem de toplu olarak yapılmış ve her iki analizde de bir birine çok ta yakın olmayan sonuçlar elde edilmiştir. Ziraat Bankası toplamda %15,80’lik aktif büyüklüğü ile hiç birinci olmaz iken, toplu analizde 1 kez birinci olmuştur. Yöntemin tutarlılığı açısından QNB Finansbank ise her iki yöntemde de birçok kez 1. olmuştur. Sonuçta WASPAS yöntemine göre büyük ölçekli bankalar İş bankası ve Yapı Kredi, orta ölçekli bankalarda ise QNB Finansbank ve toplu yapılan analizde de QNB Finansbank sıralamada öne çıkan bankalar arasındadır. Bundan sonra yapılacak analizlerde ÇKKV yöntemlerinden iki veya daha fazlası kullanılarak yöntemin güvenilirliği sınanabilir. Objektiflik açısından seçilmiş Finansal Oranların tamamı (65 rasyo) kullanılarak kıyaslama yapılabilir.

Kaynakça

- Adalı, E. A. ve Işık, A. T. (2017). Bir Tedarikçi Seçim Problemi İçin Swara ve WASPAS Yöntemlerine Dayanan Karar Verme Yaklaşımı. *International Review Of Economics And Management*, 5(4), 56-77. doi:10.18825/iremjournal.335408
- Akçakanat, Ö., Eren, H., Aksoy, E., ve Ömürbek, V. (2017). Bankacılık Sektöründe Entropi ve WASPAS Yöntemleri ile Performans Değerlendirmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(2), 285-300.
- Aksaraylı, M. ve Pala, O. (2018). BİST 30 Endeksinde Portföy Seçimi İçin Yeni Bir Kısmi Hedef Programlama Yaklaşımı. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 119-134.
- Aliakbarzadeh, A. ve Tabriz, A. A. (2014). Performance Evaluation and Ranking the Branches of Bank using FAHP and TOPSIS Case study: Tose Asr Shomal Interest-free Loan Fund. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 12(4), 199-217.
- Ayçin, E. (2018). BIST Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları Endeksinde (XYORT) Yer Alan İşletmelerin Finansal Performanslarının Entropi ve Gri İlişkisel Analiz Bütünleşik Yaklaşımı İle Değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi*

ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 33(2), 595-622.
doi:10.24988/deuibf.2018332799

- Chakraborty, S. ve Zavadskas, E. K. (2014). Applications of WASPAS Method in Manufacturing Decision Making. *Informatica*, 25(1), 1-20.
- Çakır, E., Akel, G., ve Doğaner, M. (2018). Türkiye'de Faaliyet Gösteren Özel Alışveriş Sitelerinin Bütünleşik SWARA - WASPAS Yöntemi İle Değerlendirilmesi. *UIİD-IJEAS*(18. EYİ Özel Sayısı), 599-616. doi:10.18092/ulikidince.347658
- Çalışkan, E. ve Eren, T. (2016). Bankaların Performanslarının Çok Kriterli Karar Verme Yöntemiyle Değerlendirilmesi. *Ordu Üniv. Bil. Tek. Derg.* 6(2), 85-107.
- Gezen, A. (2019). Türkiye'de Faaliyet Gösteren Katılım Bankalarının Entropi ve WASPAS Yöntemleri ile Performans Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*(84), 213-232. doi:10.25095/mufad.625812
- Ghorabae, M. K., Zavadskas, E. K., ve Amiri, M. (2016). Multi-criteria evaluation of green suppliers using an extended WASPAS method with interval type-2 fuzzy sets. *Journal of Cleaner Production*(137), 213-229. doi:10.1016/j.jclepro.2016.07.031
- Karabašević, D., Stanujkić, D., ve Urošević, S. (2016). An Approach To Personnel Selection Based On Swara And WASPAS Methods. *Journal of Economics, Management and Informatics*, 7(1), 1-11. doi:10.5937/bizinfo1601001K
- Mathew, M., Sahu, S., ve Upadhyay, A. K. (2017). Effect Of Normalization Techniques In Robot Selection Using Weighted Aggregated Sum Product Assessment. *International Journal of Innovative Research and Advanced Studies*, 4(2), 59-63.
- Orçun, Ç. (2019). Enerji Sektöründe WASPAS Yöntemiyle Performans Analizi. *BAİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 439-453.
- Ormos, M. ve Zibriczky, D. (2014). Entropy-Based Financial Asset Pricing. *Plos One*, 9(12), 1-21. doi:0.1371/journal.pone.0115742
- Özbek, A. (2019). Türkiye'deki İllerin Edas ve WASPAS Yöntemleri ile Yaşanabilirlik Kriterlerine Göre Sıralanması. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 177-200.
- Özdağoğlu, A., Keleş, M. K., ve Eren, F. Y. (2019). Bir Üniversite Hastanesinde Makroelisa Ekipmanı Alternatiflerinin WASPAS ve Swara Yöntemleri ile Değerlendirilmesi. *SDÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 319-331.
- Rençber, Ö. F. ve Avcı, T. (2018). BIST'te İşlem Gören Bankaların Sermaye Yeterliliklerine Göre Karşılaştırılması: WASPAS Yöntemi ile Uygulama. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6, 169-175. doi:10.18506/anemon.452713
- Singh, R. K. ve Modgil, S. (2019). Supplier selection using SWARA and WASPAS – a case study of Indian cement industry. *MEASURING BUSINESS EXCELLENCE*. doi:10.1108/MBE-07-2018-0041
- Sonaje, V. H. ve Nerlekar, S. S. (2017). Financial Performance Analysis of Selected Banks using CAMEL Approach. *Indira Management Review*, 11(2), 17-24.

- Şamilov, A. (2015). *Entropi, Informasyon ve Entropi Optimizasyon*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tayalı, H. A. (2017). Tedarikçi Seçiminde WASPAS Yöntemi (WASPAS Method on Supplier Selection). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(47), 368-380.
- Toklu, M. C., Çağıl, G., Pazar, E., ve Faydalı, R. (2018). SWARA-WASPAS Metodolojisine Dayalı Tedarikçi Seçimi: Türkiye'de Demir-Çelik Endüstrisi Örneği. *Academic Platform Journal of Engineering and Science*, 6(3), 113-120. doi:10.21541/apjes.441362
- Ural, M., Demireli, E., ve Özçalık, S. G. (2017). Kamu Bankalarında Performans Analizi: Entropi ve WASPAS Yöntemleri ile Bir Uygulama. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(31), 129-141. doi:10.30794/pausbed.414721
- Urosevic, S., Karabasevic, D., Stanujkic, D., ve Maksimovic, M. (2017). An Approach To Personnel Selection In The Tourism Industry Based On The Swara And The WASPAS Methods. *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, 51(1), 75-88.
- Ünal, E. A. (2019). Özel Sermayeli Ticari Bankaların Finansal Performanslarının SD ve WASPAS Yöntemleri ile Ölçülmesi. *Ekonomi, Politika & Finans Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 384-400. doi:10.30784/epfad.650513
- Yurdoğlu, H., ve Kundakcı, N. (2017). Swara ve WASPAS Yöntemleri ile Sunucu Seçimi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(38), 253-269.
- Zavadskas, E. K., Turskis, Z., Antucheviciene, J., ve Zakarevičius, A. (2012). Optimization of Weighted Aggregated Sum Product Assessment. *Electronics And Electrical Engineering*, 122(6), 3-6.
- Zhang, W.-G., Liu, Y.-J., & Xu, W.-J. (2012). A possibilistic mean-semivariance-entropy model for multi-period portfolio selection with transaction costs. *European Journal of Operational Research*, 222(2), 341-349. doi: 10.1016/j.ejor.2012.04.023
- Zhou, R., Cai, R., ve Tong, G. (2013). Applications of Entropy in Finance: A Review. *Entropy*(15), 4909-4931. doi:10.3390/e15114909

İnternet Kaynakları

<https://katilimdunyasi.com/2019/05/20/iste-turkiyedeki-bankalarin-buyukluk-siralamasi-2/>

E.T: 31.12.2018

www.tbb.org.tr E.T: 01.01.2019